

CÁC BÀI THƯỜNG HUẤN DÀNH CHO GIAO DÂN THÁNG 10-2021
DO BAN NGHIÊM HUẤN THUỘC ỦY BAN GIÁO DÂN/HĐGM – VN BIÊN SOẠN

BÀI I – LINH ĐẠO
YÊU THƯƠNG GIÚP ĐỠ

I. KINH THÁNH

Mt 25: ³¹ "Khi Con Người đến trong vinh quang của Người, có tất cả các thiên sứ theo hầu, bấy giờ Người sẽ ngự lên ngai vinh hiển của Người.³² Các dân thiên hạ sẽ được tập hợp trước mặt Người, và Người sẽ tách biệt họ với nhau, như mục tử tách biệt chiên với dê.³³ Người sẽ cho chiên đứng bên phải Người, còn dê ở bên trái.³⁴ Bấy giờ Đức Vua sẽ phán cùng những người ở bên phải rằng: "Nào những kẻ Cha Ta chúc phúc, hãy đến thừa hưởng Vương Quốc dọn sẵn cho các ngươi ngay từ thuở tạo thiên lập địa.³⁵ Vì xưa Ta đói, các ngươi đã cho ăn; Ta khát, các ngươi đã cho uống; Ta là khách lạ, các ngươi đã tiếp rước;³⁶ Ta trần truồng, các ngươi đã cho mặc; Ta đau yếu, các ngươi đã thăm viếng; Ta ngồi tù, các ngươi đến hỏi han."³⁷ Bấy giờ những người công chính sẽ thưa rằng: "Lạy Chúa, có bao giờ chúng con đã thấy Chúa đói mà cho ăn, khát mà cho uống;³⁸ có bao giờ đã thấy Chúa là khách lạ mà tiếp rước; hoặc trần truồng mà cho mặc?³⁹ Có bao giờ chúng con đã thấy Chúa đau yếu hoặc ngồi tù, mà đến hỏi han đâu?"⁴⁰ Đức Vua sẽ đáp lại rằng: "Ta bảo thật các ngươi: mỗi lần các ngươi làm như thế cho một trong những anh em bé nhỏ nhất của Ta đây, là các ngươi đã làm cho chính Ta vậy."⁴¹ Rồi Đức Vua sẽ phán cùng những người ở bên trái rằng: "Quân bị nguyền rửa kia, đi đi cho khuất mắt Ta mà vào lửa đời đời, nơi dành sẵn cho tên Ác Quỷ và các sứ thần của nó."⁴² Vì xưa Ta đói, các ngươi đã không cho ăn; Ta khát, các ngươi đã không cho uống;⁴³ Ta là khách lạ, các ngươi đã không tiếp rước; Ta trần truồng, các ngươi đã không cho mặc; Ta đau yếu và ngồi tù, các ngươi đã chẳng thăm viếng."⁴⁴ Bấy giờ những người áy cũng sẽ thưa rằng: "Lạy Chúa, có bao giờ chúng con đã thấy Chúa đói, khát, hoặc là khách lạ, hoặc trần truồng, đau yếu hay ngồi tù, mà không phục vụ Chúa đâu?"⁴⁵ Bấy giờ Người sẽ đáp lại họ rằng: "Ta bảo thật các ngươi: mỗi lần các ngươi không làm như thế cho một trong những người bé nhỏ nhất đây, là các ngươi đã không làm cho chính Ta vậy."⁴⁶ Thế là họ ra đi để chịu cực hình muôn kiếp, còn những người công chính ra đi để hưởng sự sống muôn đời."

II. GỢI Ý CẦU NGUYỆN

KHÔNG YÊU THƯƠNG LÀ TỘI

(Mt 25:31-46)

Bước 1: Chọn chỗ cầu nguyện. Tới đó, ý thức Thiên Chúa ở khắp mọi nơi, mình đang hiện diện trước thánh nhan Chúa. Kính cẩn chào Chúa. (LT 75)

Có thể đọc chậm chậm, hay nhớ lại những câu Kinh Thánh sau:

- “Này đây Thầy ở cùng anh em mọi ngày cho đến tận thế” (Mt 28:20). “Nơi nào có hai

- hay ba người họp lại nhân danh Thầy, thì Thầy ở đó giữa họ” (Mt 18:20).
- “Thầy sẽ xin Chúa Cha, và Ngài sẽ ban cho anh em Đấng Bảo Trợ khác, đến ở với anh em luôn mãi” (Ga 14:16). “Anh em là đền thờ của Thiên Chúa, và Thánh Thần đang ngự trong lòng anh em” (1Cor 3:16-17).
  - “Ai yêu mến Thầy thì sẽ giữ lời Thầy, Cha thầy sẽ yêu thương người đó, Cha Thầy và Thầy sẽ đến và ở với người đó” (Ga 14:23).

Bước 2: Xin Chúa Cha ban Thánh Thần để Ngài giúp ý hướng tư tưởng hành vi hoạt động của mình đều nhắm phụng sự và làm vinh danh Chúa hơn. (LT 46)

Cũng có thể dùng lời nguyện xin khác: Xin Chúa Cha ban Thánh Thần của Chúa Giêsu Phục Sinh cho con để Ngài

- thanh tẩy tâm hồn con, thánh hóa con, tha thứ tội lỗi cho con, giao hòa con với Thiên Chúa, giúp con nên thánh.
- giúp con khao khát Thiên Chúa;
- giúp con chọn Thiên Chúa trên tất cả; cụ thể, giúp con gạt bỏ mọi vướng bận, mọi chia trí trong giờ cầu nguyện;
- giúp con cầu nguyện, giúp con cầu nguyện sốt sắng....

Bước 3: *Hội nhập khung cảnh* (LT 47)

Như thể hiện diện trong ngày Chúa quang lâm cùng các thiên thần, thấy Chúa phân tách kẻ dữ người lành như thể người ta phân tách dê khỏi chiên.

Bước 4: *Ơn xin* (LT 48)

Khiêm tốn nhận thực rằng mình là tội nhân, đã không sống yêu thương giúp đỡ người nghèo khổ như Thiên Chúa như Thiên Chúa muốn. Xin cho mình lòng thống hối, khao khát bắt đầu một đời sống mới, sống như Thiên Chúa muốn, sống như những người con giống Cha của mình là Thiên Chúa.

Bước 5: *Điểm Gọi Ý* (LT 50)

1. Thiên Chúa là Tình Yêu

Thánh Gioan tông đồ diễn tả “Thiên Chúa là Tình Yêu” (1Ga 4:8.16). Thiên Chúa là Đấng chỉ biết yêu, hay đúng hơn: Ngài làm tất cả vì tình yêu. Thiên Chúa luôn luôn yêu thương con người, Ngài muốn mọi người được cứu độ và nhận biết chân lý (1Tm 2:4). Thiên Chúa muốn tất cả mọi người được hạnh phúc, ở đời sau và ngay cả ở đời này nữa.

Vậy giải thích làm sao “Thiên Chúa là tình yêu”, khi Ngài tạo hỏa ngục để phạt các thần dữ và con người không phục tùng Người? Không loại trừ hỏa ngục là nơi để các thần dữ và bè lũ của nó phải đau khổ ở trong đó; nhưng nếu chỉ hiểu hỏa ngục là một ngục đầy lửa để phạt các thiên thần dữ, thì hiểu làm sao khi “...đôi thủ của anh em là ma quỷ như sư tử rống, nó lượn rình tìm sao nuốt được một ai” (1Pr 5:8). Nếu ma quỷ là thiêng liêng, thì lửa hữu hình đâu có tác động gì? Hơn nữa, nếu Thiên Chúa ở khắp mọi nơi, thì trong hỏa ngục Thiên Chúa cũng hiện diện, phải chăng hỏa ngục cũng đốt Thiên Chúa? Hỏa ngục còn được hiểu như một tình trạng đau khổ bất

hạnh cho một ngôi vị, dù đó là thiên thần hay con người chống đối Thiên Chúa hay phủ nhận tình yêu của Ngài. Cũng tương tự hai người thù ghét nhau thì bất hạnh và đau khổ khi ở gần nhau, những người thù ghét Thiên Chúa cảm thấy đau khổ bất hạnh vì Thiên Chúa luôn luôn hiện diện ở khắp nơi. Thiên Chúa không tạo ra hỏa ngục để phạt các thiên thần dữ và con người phản bội, chính họ tạo ra hỏa ngục cho chính họ.

2. Đức Giêsu đồng hóa mình với những người khốn cùng, nghèo hèn nhất

Khi Phaolô trên đường đi Đama tìm bắt các kitô-hữu để đem về Giêrusalem, dọc đường ông bị té ngựa, và có tiếng từ trời “Sa-ul, Sa-ul, sao ngươi bắt bớ Ta?”; Sa-ul hỏi: “Thưa Ngài, Ngài là ai?”; Tiếng đáp rằng: “Ta là Giêsu, ngươi đang tìm bắt...” (Cv 9:5). Phaolô lúc đó đâu có tìm bắt đức Giêsu, ông đang tìm bắt các kitô-hữu, tức những người tin vào đức Giêsu thôi; nhưng ở câu trả lời, đức Giêsu đã đồng hóa mình với các kitô-hữu đang bị bắt bớ.

Còn trong trình thuật của Mt 25:31-46 này, đức Giêsu đồng hóa mình với những kẻ khốn nạn nghèo hèn nhất, những người cần chúng ta giúp đỡ nhất (Mt 25:40.45). Ai làm cho một trong những kẻ nghèo hèn này, là làm cho chính Chúa Giêsu.

3. Tiêu chuẩn Thiên Chúa phán xét trong ngày Ngài quang lâm: yêu thương

Thiên Chúa không phán xét dựa vào công việc người đó làm, hay chức vụ người đó giữ, hay nơi chốn người đó ở, hay địa vị người đó có; nhưng Ngài phán xét con người dựa vào lòng yêu thương người đó có đối với Thiên Chúa và tha nhân.

Thiên Chúa phán xét, xem tôi có yêu thương tha nhân, những người khốn cùng cần đến sự giúp đỡ của tôi không?

Những người cần đến tôi là ai?

- ✓ Trong dụ ngôn người Samaritanô nhân hậu, là kẻ bị đánh nằm dọc đường;
- ✓ Trong cộng đoàn của tôi, là những người cảm thấy bị cô độc bỏ rơi, là những người có ác cảm với tôi mà họ không vượt thắng được chính họ, là những người đang bị khủng hoảng;
- ✓ Trong môi trường của tôi, là những kẻ cần tới sự giúp đỡ của tôi để phát triển, để trưởng thành hơn, để hạnh phúc hơn.

Đức Giêsu, trong buổi tối cuối cùng, Ngài đã nói: “các con hãy yêu thương nhau, như Thầy đã yêu thương các con” (Ga 13:34), “người ta cứ dấu này mà nhận biết các con là môn đệ Thầy, là các con yêu thương nhau” (Ga 13:35). Mười giới răn của Thiên Chúa tóm lại trong hai điều “trước kính mến Chúa trên hết mọi sự, sau là yêu anh em như mình ta vậy”, nói tóm lại, mười giới răn của Thiên Chúa cũng chỉ tóm lại trong một giới răn yêu thương mà thôi.

Ai yêu thương thì nên giống Thiên Chúa, ai thù ghét anh em thì nên giống ma quỷ. Thiên Chúa là Tình Yêu, là Đấng chỉ biết yêu thương; và ai yêu thương, thì là con cái Thiên Chúa, vì họ giống Thiên Chúa. Ai nói mình yêu Thiên Chúa, mà ghét anh em mình, thì đó là kẻ nói dối (1Ga 4:20).

Bước 6: Tâm sự (LT 53-54)

Xin Chúa cho mình nhận ra con người thực của mình, đã bao phen hành xử không giống Thiên Chúa là Cha của mình. Xin cho mình lòng ăn năn thống hối thật, để từ đây mình yêu Thiên Chúa hơn và yêu anh em hơn, để mình được giống Thiên Chúa hơn và hạnh phúc hơn.

III. PHÂN ĐỊNH THIÊN LIÊNG

Nếu tôi hay bị chia trí về điều gì lúc cầu nguyện thì khi ý thức tôi bỏ nó qua một bên; nhưng khi cầu nguyện xong thì hãy hỏi mình xem tại sao tôi lại bị chia trí về điều đó. Điều đó cho thấy con người của mình như thế nào? Chúa mời gọi mình điều gì? Xin Chúa giúp mình thực hiện điều Chúa mời gọi mà mình vừa nhận ra.

i. Tôi được những ơn gì trong giờ cầu nguyện vừa qua? Nhớ lại và tạ ơn Chúa.

ii. Điều gì cản trở tôi cầu nguyện?

Tôi bị chia trí? Chia trí về điều gì? Nó phản ánh gì về con người của tôi? Thiên Chúa mời gọi tôi điều gì qua những chia trí đó?

iii. Thân thưa nói chuyện với Chúa về những ơn mình nhận được, về những cản trở mình cầu nguyện, và về tình trạng tâm hồn mình.

Giuse Phạm Thanh Liêm, SJ

BÀI II – TU ĐỨC

NGƯỜI KITÔ HỮU TRƯỞNG THÀNH

10 yếu tố bên trong tâm hồn theo LM. Ron Rolheiser

Lời Mở

- *Đến một ngày nào đó trong đời, cuộc sống của chúng ta sẽ trở nên đơn giản hơn và lúc ấy chúng ta sẽ chỉ còn lại ba câu nói trong vốn từ vựng về đời sống thiêng liêng của mình: Tạ ơn! Cảm ơn! Và Tri ân! (Morris West, TỰ THUẬT)*
- Đúng như thế! Tạ ơn là nhân đức cao quý nhất của con người, là nền tảng của các nhân đức khác, ngay cả của Tình Yêu! – Tri Ân đồng nghĩa với Nên Thánh. Hơn thế nữa, không những định nghĩa sự nên thánh, Tri ân còn định nghĩa cả sự trưởng thành của chúng ta! Mức độ biết ơn quyết định sự trưởng thành của chúng ta.
- **Nhưng điều gì có thể giúp mình đạt tới cảnh giới của lòng biết ơn thật sự?**
Điều gì thật sự làm cho mình trở thành một con người trưởng thành?

10 đặc điểm phải có trong tâm hồn của một con người, cũng như của người Kitô hữu:

1. **Sẵn sàng mang và đón nhận với lòng thấu cảm những vấn đề phức tạp của cuộc sống ngày càng nhiều.**
  - *Có rất ít thứ trong cuộc sống là thật sự trắng hoặc đen, ngay trong tâm hồn và động cơ của chúng ta! Hoặc tốt hết hoặc xấu hết! Vì trong mọi sự, phần lớn vẫn ẩn chứa những góc khuất, những lệch lạc và thiếu sót.*
  - *Sự Trưởng thành mời gọi chúng ta nhìn, hiểu và chấp nhận cái phức tạp của cuộc sống với lòng thương cảm.* Như Chúa Giêsu khóc cho thành Giêrusalem, nước mắt của chúng ta là những giọt nước mắt khóc cho những gì còn tồn đọng trong con người, vốn không thể hoàn toàn vụn sạch, và cho chính tâm hồn phức tạp của chúng ta.

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....

.....

.....

2. **Biến đổi sự ghen tỵ, giận dữ, cay đắng, và hận thù thay vì tiếp tục truyền tải chúng!**
  - Tất cả những nỗi đau hoặc căng thẳng mà chúng ta không biến đổi chúng ta sẽ tiếp tục chuyển tải nó đến người khác.
  - Đứng trước mọi đổ kỵ, giận dữ, cay đắng và hận thù, chúng ta phải giống như máy lọc nước, giữ lại chất độc hại bên trong và chỉ trao ra giòng nước tinh khiết.
  - Chứ không vì những điều đó mà mình trở nên giống như giây điện, tiếp tục truyền tải những năng lượng tiêu cực đi qua con người mình và đến người khác

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

3. Hãy để cho sự đau khổ làm mềm thay vì làm cứng lòng của mình.

- Đau khổ và nhục nhã là những điều không thể tránh khỏi trong cuộc đời mỗi người chúng ta, trong mọi chiều kích của cuộc sống. Nhưng cách chúng ta đối diện với chúng bằng lòng bao dung và tha thứ hoặc với sự cay đắng sẽ quyết định mức độ trưởng thành và tính cách mỗi con người.
- Đây có lẽ là bài kiểm tra về đạo đức cách quyết định nhất trong cuộc sống mỗi người.
- Liệu sự nhục nhã sẽ làm tâm hồn chúng ta thêm mềm mại và thương cảm hay thêm cứng cõi và khô cứng?

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

4. Tha thứ.

- Vào ngày sau hết, sẽ chỉ còn một điều kiện duy nhất để chúng ta được vào Thiên Đàng, (và sống với cộng đồng nhân loại), đó là sự tha thứ.
- Có lẽ thách đố lớn nhất để sống nửa đời còn lại của mỗi chúng ta là tha thứ: tha thứ cho những ai đã làm tổn thương chúng ta, tha thứ cho chính chúng ta vì những yếu đuối và giới hạn của mình, và tha thứ cho cả chính Chúa của chúng ta, vì những gì đang xảy ra trên thế giới hôm nay, không khác gì Chúa đang thử thách và phơi bày chúng ta vào trong một thế giới đầy bất công và nguy hiểm!
- Và đòi buộc lớn nhất về đạo đức dành cho tất cả chúng ta đó là: không phải chết trong cay đắng, chết với tâm hồn giận dữ và chết trái tim không biết tha thứ.

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

5. Sống với lòng tri ân!

- Là một vị thánh nghĩa là một người được thúc đẩy bởi lòng tri ân, không hơn không kém!
- Đừng để cho lòng mình phải bị che khuất và lừa dối bởi những lời mời gọi sống nhiệt huyết cho sự thật, công lý, cho giáo hội hoặc ngay cả cho Chúa mà thiếu lòng biết ơn trong đó!
- Nên thánh nghĩa là tri ân! Và không có lòng tri ân chúng ta có thể làm nhiều thứ tưởng chừng như là tốt nhưng lại với một động cơ sai hoàn toàn.

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

6. Chúc lành nhiều hơn và chúc dữ ít hơn.

- Chúng ta trưởng thành hơn khi định nghĩa mình dựa trên những gì mình là, hơn là những gì mình chống đối.
- Đặc biệt khi mà, như Chúa Giêsu, chúng ta luôn nhìn tha nhân và nhìn nhận tất cả là những người được Chúa chúc phúc ('Blessed are you') hơn là chúc dữ ("anh nghĩ mình là ai"). Khả năng nhìn và đánh giá tích cực thay vì chỉ trích lên án định nghĩa mức độ trưởng thành của chúng ta

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

7. Sống ngày càng minh bạch và chân thật hơn.

- Càng giấu bệnh bao nhiêu thì chúng ta càng bệnh nặng bấy nhiêu. Càng minh bạch bao nhiêu chúng ta càng lành mạnh bấy nhiêu.
- Trưởng thành không có nghĩa là không bao giờ sai sót hay là hoàn hảo, nhưng có nghĩa là chúng ta trung thực.

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

8. Cầu nguyện mãnh liệt với tâm cảm và với người khác trong phụng vụ:

- Để có thể sống tâm tình tri ân, năng lượng chúng ta cần không nằm ở sức mạnh của ý chí, nhưng ở ân sủng và cộng đoàn, là những điều chúng ta có thể tiếp cận qua đời sống cầu nguyện.
- Mức độ trưởng thành của chúng ta cũng được đo lường qua cách chúng ta mở lòng ra trước sự bất lực của mình, và để sức mạnh của Chúa làm việc trên mình, cũng như qua cách chúng ta cùng với tha nhân cầu nguyện cho cả thế giới cũng biết mở lòng ra và làm như vậy.

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

9. Vòng tay của chúng ta càng ngày càng dang rộng:

- Chúng ta lớn lên và trưởng thành hơn ở mức độ chúng ta định nghĩa gia đình của mình (*Ai là anh em tôi, ai là chị em tôi?*), theo cách chúng ta đối thoại và hoà nhã trong tình

thần đại kết: với những người khác tôn giáo, khác truyền thống, lý tưởng, và không kỳ thị.

- Chúng ta chỉ trưởng thành khi thương cảm như Chúa thương cảm, ngay cả mặt trời cũng soi chiếu những người mình thích và không thích.
- Đến một lúc nào đó, chúng ta sẽ thay những tấm bảng đạo đức mà mình vẫn áp ú bằng cái chậu rửa chân và khăn lau chân như chính Chúa đã làm trong bữa tiệc ly

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

10. Đứng ở nơi mình đang đứng và để cho Chúa bảo vệ bạn.

- Cuối cùng, tất cả chúng ta đều mỏng dòn, yếu ớt, phụ thuộc và bất lực, không thể bảo vệ người mình yêu và cả chính bản thân.
- Chúng ta không thể bảo đảm cuộc sống này, và sự an toàn, sự cứu độ, hay cả sự tha thứ cho chính mình hay cho người chúng ta yêu mến.
- Tất cả những gì chúng ta có thể làm là làm hết sức có thể, - ở bất cứ nơi nào trong cuộc sống, tại chỗ mình đang đứng, trong giới hạn của mình. Tin tưởng và phó thác là đủ, vì nếu chúng ta chết ngay tại vị trí của mình, đang khi mình trung tín, thực hiện bổn phận ơn gọi của mình, Chúa sẽ làm tất cả.

Tôi ghi nhận điều gì ở đây ?

.....
.....
.....

KẾT.

Chúa là Đấng Yêu Thương vô bờ bến. Ngài thấu hiểu mọi sự, là một người cha người mẹ đầy lòng từ bi và thương xót!

Chúng ta trưởng thành và tự do khỏi những lo âu sai lệch khi chúng ta nhìn thấy được sự thật này và tin vào sự thật ấy.

Tin vui lấy lại Bản dịch đọc phổ biến trên website của Gp Qui Nhon

BÀI III - HỌC THUYẾT XÃ HỘI CỦA GIÁO HỘI

“HẾT GẠO CHẠY RỘNG NHẤT NÔNG NHÌ SĨ...”

“Nhất sĩ, nhì nông, hết gạo chạy rộng, nhất nông nhì sĩ”!

Chẳng rõ nguồn gốc câu nói này, nhưng quả thật nó rất thâm thúy, nhất là trong hoàn cảnh xã hội gặp khủng hoảng, thiếu đói như hiện nay.

Giáo Hội Công Giáo nói gì về nông nghiệp? “Hơn những ngành kinh tế khác, nông nghiệp để lại dấu ấn đáng kể trong cảnh quan và văn hoá của một xã hội. Do đó, việc bảo tồn ngành nông nghiệp bền vững là điều quan trọng, ngay cả đối với những quốc gia công nghiệp phát triển cao.” (Docat số 153)

Thiên Chúa đã trao cho con người quà tặng Lao Động, và trao luôn quyền trông coi, canh tác đất đai, làm cho nó nên tươi tốt nhằm phục vụ và thăng tiến đời sống con người. Thuở ban đầu, ngành nông nghiệp khá hài hoà, thân thiện với thiên nhiên. Tuy nhiên, khi khoa học - kỹ thuật càng phát triển, thì con người càng lạm dụng phân bón hoá học, thuốc trừ sâu, thuốc tăng trưởng... . Do đó, cùng với sự tàn phá của những lĩnh vực khác, ngành nông nghiệp - đặc biệt ở các nước đang phát triển - đã làm cho trái đất ngày càng bị nhiễm độc, cạn cỗi, tổn thương. Và cuối cùng, con người - mà nhất là người nghèo - phải chịu đựng tất cả những hậu quả nơi sức khoẻ, môi trường sống...

Khi dịch bệnh Covid -19 hoành hành dữ dội, mọi hoạt động của xã hội bị ngưng trệ, thì lượng rác, khí thải, chất thải độc hại vào môi trường cũng giảm mạnh. Trái đất dường như đang được chữa lành và phục hồi. Dưới góc nhìn nào đó, đây là điều tốt lành mà tự thân con người khó có thể làm được.

Vì sự giãn cách xã hội trong mùa dịch, nguồn cung ứng lương thực, rau củ trở nên quá thiếu thốn. Qua mạng xã hội, ta thấy đây đó người dân lại lục tục tự làm giá đỗ, ương rau mầm, trồng rau... . Người ta nói nhiều hơn về việc tận dụng những thứ rác thải như hộp đựng trứng, hộp bánh/ sữa, bao đựng gạo, khẩu trang đã qua sử dụng..., để làm vật dụng tự sản xuất rau sạch cho gia đình. Người dân ở những vùng thiếu thốn đang cố gắng tiết kiệm điện, nước, tận dụng những phế phẩm mà trước đây họ dễ dàng vứt bỏ, để tạo ra thực phẩm hàng ngày: chế biến thức ăn từ bã đậu nành, com nguội; làm dưa chua từ những bẹ lá rau già ... . Hình như con người đang thấm thía hơn, cúi mình hơn, và có vẻ cũng trưởng thành hơn, đứng đắn hơn trong thái độ cư xử với môi trường, với nhau và với chính mình. Phải chăng, đây là một nét tích cực của đại dịch?

Có lẽ, sau đại dịch này, con người sẽ có nhiều thay đổi trong cách nhìn về kinh tế - xã hội, cách chọn lựa nơi để sống, để đi. Sẽ có nhiều người trở về quê nhà bình yên, vui thú ruộng vườn, hoà mình với thiên nhiên trong lành. Và biết đâu, cũng sẽ có nhiều người giữ được nếp sống tiết kiệm, sống sạch, sống xanh, bỏ bớt thói quen dễ loại thải, để “vứt rác” trong sinh hoạt, thậm chí trong cách suy nghĩ và cách cư xử với tha nhân.

Nhìn lại lịch sử, ta thấy, thỉnh thoảng lại có những biến cố dữ dội, rúng động nhân loại. Nó như những cú hích để con người bớt cuồng thắng, bớt ngạo mạn, và nhận ra sự bất lực yếu đuối của kiếp nhân sinh. Và có lẽ, trong cơn đau thương quần quai, con người sẽ chợt giật mình nhận ra bóng dáng của Thượng Đế.

Thiết nghĩ, những hiểm họa thiên tai lẫn nhân tai sẽ bớt xảy ra, khi nhân loại biết sử dụng quà tặng Lao Động một cách chính đáng, hoà thuận với thiên nhiên, và làm trở sinh hoa trái thiện lành. Và cho dù công nghệ, công nghiệp có phát triển đến đâu, thì nông nghiệp vẫn luôn là lĩnh vực quan trọng, thiết yếu của đời sống, bởi nó gắn liền với sự đói no, sống chết.

Mâu Bút Chi

BÀI IV MỤC VỤ

ĐỀ ĐỐI THOẠI HỮU HIỆU

Dẫn nhập

Trong Giáo hội, “Thần học và mục vụ” có liên quan mật thiết với nhau. Và có hẳn một khoa nghiên cứu gọi là Thần học mục vụ. Điều đó có nghĩa là công việc mục vụ không đơn thuần là là công việc mang đặc tính xã hội trần thế, nhưng đây là công việc gắn liền với thực tại thần linh. Đối thoại là một trong những chiều kích của thần học mục vụ, và đây là một yêu cầu bức bách của Giáo Hội trong thời đại này. Nhưng làm sao để công việc đối thoại đạt tới hiệu quả trong xã hội hôm nay? Theo chỉ dẫn của Giáo Hội, trước tiên chúng ta “lắng nghe Lời Chúa để chấp nhận thông điệp của nó và để nó soi sáng con đường của chúng ta. Chúng ta học cách nghe tiếng Chúa, bằng cách suy niệm Thánh Kinh”¹, bởi đối thoại nhằm mục đích cùng nhau tìm đến chân lý, cho nên đối thoại “không phải là tham gia vào một cuộc tranh luận, trong đó, người nói cố gắng thắng thế những người khác hoặc phản bác các chủ trương của họ bằng những lập luận thô bạo, nhưng là việc phát biểu bất cứ điều gì xem ra xem ra được Chúa Thánh Thần gợi ý là hữu ích cho việc biện phân của cộng đồng, đồng thời sẵn sàng chấp nhận bất cứ điều gì đã được cùng một Thần Trí gợi ý trong các chủ trương của người khác, vì lợi ích chung”²

Trong ý hướng đó, tôi xin chia sẻ ít điều về vấn đề “Đề đối thoại hữu hiệu”.

Nội dung

Thần học Là gì? Đơn giản, có nghĩa là học về Thiên Chúa. Thiên Chúa là Đấng vô hình, nhưng Ngài có thật và đang hiện hữu. Như thế thần học có liên quan tới đức tin. Đức tin được mạc khải qua Kinh Thánh và cụ thể qua Đức Giêsu Kitô, Thiên Chúa làm người và ở giữa nhân loại. Phúc âm cho con người biết rõ về “Thiên Chúa-làm người”: “Yêu thương và Cứu độ”. Như thế, thần học là đức tin đi tìm sự hiểu biết về Thiên Chúa đặc biệt qua thánh kinh, nên có tính khoa học, không mê tín. Mục vụ là gì? Đơn giản, có nghĩa là việc chăm sóc, chăm sóc con người và môi trường thế giới. Như người mục tử trong Phúc âm, chăm sóc và chăm sóc đàn chiên. Công đồng Vat. II là công đồng mục vụ. Mục vụ thời nay, là “Cùng với Chúa Thánh Thần, đưa ra những giải pháp, đáp trả nhu cầu thời đại. Hầu đem lại nguồn sống mới, cho con người và môi trường”³. Như thế, thần học liên quan tới đức tin. Mục vụ là thực hành Đức tin trong cuộc sống hôm nay. Mục vụ liên quan tới thực tại của con người và môi trường. Con người toàn diện và toàn thể. Môi trường tự nhiên và môi trường xã hội. Như liên quan tới bản thân, sống hiền lành và khiêm nhường. Với mọi người, biết sống liên đới trách nhiệm và yêu thương phục vụ, qua con đường đối thoại và hòa giải. Liên quan tới xã hội và môi trường, thực thi công bình, bác ái, chân lý và tự do.

Ứng dụng

“Giáo Hội muốn được đổi mới”

---

¹ Ủy ban thần học quốc tế, *Tính Đồng Nghị trong Đời Sống và Sứ Mệnh của Giáo Hội*, công bố ngày 2-3-2018

² Nt.

³ Công đồng Vat. II: Lời giới thiệu 972, p. 5

Thượng hội đồng giám mục thế giới, 10/2023. Với chủ đề: “Vì một Giáo hội hiệp hành: hiệp thông, tham gia, sứ mạng”. Đức Giáo hoàng giải thích: “**Toàn thể Giáo hội** đều dân thân, năng động **lắng nghe lẫn nhau**, được thực hiện ở **mọi cấp** của Giáo hội, bao hàm toàn thể dân Thiên Chúa”. “Tính **hiệp hành**, diễn tả **bản chất**, hình thức, phong cách, **sứ mạng** của Giáo hội”. Quả thế, “hiệp hành” được hiểu: “**bước đi cùng nhau**”. Tất cả mọi người đều là một nhân **vật chính**, và không ai có thể bị coi như chỉ là **vai phụ**. Đôi khi cần thiết, **ra đi, đổi hướng, vượt lên** trên những cầm giữ và ngăn cản chúng ta chuyển động và bước đi cùng nhau.

Từ trung tuần tháng 10/2021- 4/2022, sinh hoạt của các Giáo hội khác nhau ở cấp giáo phận. Giai đoạn giáo phận là rất quan trọng vì nó bao hàm việc **lắng nghe** của toàn thể những người chịu phép rửa tội. Ngài nhấn mạnh: “Có nhiều phản đối, cần phải vượt lên trên hình ảnh về một Giáo hội được phân chia cách cứng nhắc **giữa lãnh đạo và cấp dưới**, giữa người dạy và người phải học, mà quên rằng **Thiên Chúa thích đảo ngược các vị trí**. Việc bước đi cùng nhau sẽ khám phá chiều ngang như đường hướng hành động hơn là chiều dọc”. Ngài nói tiếp: “Điều cần thiết là cảm thấy mình là **thành viên của một dân tộc** lớn lao duy nhất vốn là nơi đón nhận những lời hứa của Thiên Chúa, mở ra cho một tương lai đang chờ đợi **mọi người tham dự vào bàn tiệc mà Thiên Chúa chuẩn bị cho mọi dân tộc**”. Chúc vụ, một ân huệ mà một người lãnh nhận vì mọi người, chúng ta đã lãnh nhận cho những người khác, một trách nhiệm. **Đừng để bất kỳ ai ở bên ngoài hay đằng sau**. Đặc biệt, coi trọng “**Cảm thức đức tin**”⁴. Nơi mỗi người, đều có chức năng ngôn sứ của Chúa Giêsu-Kitô, nên có thể phân định đâu là những **con đường của Tin Mừng trong hiện tại**. Quả thế, trong tiến trình hiệp hành, lắng nghe cả **Cảm thức đức tin, “Sensus fidei”**. Không được coi thường tất cả “những trực giác” này; không thể coi “**trực giác không có tư cách công dân**”. Quả thực, nó không kém hữu hiệu. Sách Tông đồ công vụ, thuật lại, các tông đồ: “Triệu tập hội đồng và đưa ra quyết định, bổ nhiệm bảy người, có tiếng tốt, đầy thần khí và khôn ngoan, dân thân toàn thời gian, trong tác vụ phục vụ bàn ăn. Sau khi chọn, các tông đồ đặt tay trên họ”⁵.

Kết luận

Đức Thánh Cha: “Khuyến khích thực hiện tiến trình hiệp hành này, cách nghiêm túc và Chúa Thánh Thần cần đến anh chị em. Hãy lắng nghe Chúa Thánh Thần, lắng nghe nhau và đừng để bất kỳ ai ở bên ngoài hay đằng sau. Giáo hội là “Một dân” muốn bước đi cùng nhau, trong Giáo hội và giữa nhân loại, vốn bao hàm sự đa dạng của mọi dân tộc và của mọi thân phận. Thật là *phong phú* phi thường, trong tính *phức tạp* của nó”⁶! Lắng nghe không thành kiến, lên tiếng một cách can đảm và thẳng thắn đối thoại với Giáo Hội, xã hội và các hệ phái Kitô khác⁷. Giáo hội kính trọng, khiêm tốn, lắng nghe và thân nhận cả nhân loại. Phụ nữ là thành phần Dân Chúa. Điều rất quan trọng là *phụ nữ có thể được lắng nghe, và giữ vai chính trong tiến trình công nghị ngay từ đầu. Điểm quan trọng là công nghị này có thể bao gồm và lắng nghe phụ nữ*”. Sau cùng có kèm theo những câu hỏi chính để tham khảo ý kiến. Mục đích: “Làm nảy sinh những mơ ước, ngôn sứ và hy vọng”.

---

⁴ Tiếng Latinh : *sensus fidei*

⁵ CV 6, 3-6

⁶ Đức Thánh cha Phanxicô: *Rôma, 18/9/2021*

⁷ Hồng Y Mario Grech, *Tổng thư ký Thượng Hội Đồng Giám Mục, và các vị phụ tá, họp báo tại Phòng Báo chí Tòa Thánh, 7/9/2021*

Hy vọng, trong đối thoại, việc nhấn mạnh tới “Mục vụ” sẽ giúp tín hữu Dân Chúa, và những người thiện chí, muốn đối thoại với tôn giáo, tự tin, chân thành, can đảm chia sẻ, theo sự soi sáng, hướng dẫn của ơn Trên, của Chúa Thánh Thần về cuộc sống đức tin và cả “cảm thức Đức tin”, trực giác Đức tin. Hầu góp phần xây dựng một giáo hội: “Đồng nghị, hiệp hành, hiệp thông, tham gia và sứ vụ”. Mùa xuân Giáo hội và thế giới đang vẫy gọi./.

Lm. Nguyễn Văn Hình (D.Min)

BÀI V HDMVGX

XƯỚNG NGÔN VIÊN

“**Xướng Ngôn Viên** “ là một công việc đặc thù, mang tính chuyên nghiệp, thường được giao cho thư ký HDMVGX hoặc người có khả năng phù hợp.

Trong các dịp lễ, các dịp văn nghệ, hội họp, v.v... cần có một xướng ngôn viên hiểu biết nắm vững chương trình, khả năng phát ngôn tốt đáp ứng được nhu cầu của từng trường hợp.

Chúng con xin phép được giới thiệu bài viết về “Vai Trò Của Xướng Ngôn Viên” trên trang của Giáo Phận Thái Bình. Kính mời Quý Cha và Quý Vị tham khảo.

KỸ NĂNG LÀM XƯỚNG NGÔN VIÊN

Linh hoạt viên cần biết

I - DẪN NHẬP:

Chúng ta có thể nhận thấy, hiện nay, trong mọi chương trình từ các dạng sinh hoạt chuyên nghiệp như văn nghệ sân khấu, lễ hội sân khấu hóa, các show trên truyền thanh, truyền hình... đến các dạng nghi lễ khánh thành, bế giảng, động thổ, tang ma, cưới hỏi, hôn mạng, sinh nhật, ngân khánh, kim khánh... hoặc trong các buổi sinh hoạt tập thể có đông đảo quần chúng tham dự như một buổi văn nghệ dã chiến, đêm lửa trại truyền thống, đại hội liên hoan, giao lưu văn hóa, bán đấu giá gây quỹ từ thiện... luôn luôn có sự xuất hiện của một Xướng Ngôn Viên (**Speaker**).

Một cách nào đó, có thể nói, nếu gạt bỏ các khía cạnh thuần túy sân khấu đi, thì đối với các nghi lễ tôn giáo, công việc hướng dẫn cộng đoàn của một Linh Hoạt Viên Phụng Vụ (Animateur Liturgique) trong một Thánh Lễ bình thường, hoặc của một Chương Nghi (MC - Master of Ceremony) trong một Thánh Lễ đặc biệt trang trọng, có khá nhiều yếu tố giống với công việc của một Xướng Ngôn Viên chương trình ngoài xã hội.

Chúng ta có thể điểm qua một vài gương mặt của những xướng ngôn viên nổi tiếng hiện nay:

Hải ngoại có: Nguyễn Cao Kỳ Duyên, Nguyễn Ngọc Ngạn...

Miền Nam có: Quỳnh Hoa/ Quỳnh Hương, Thanh Bạch...

Miền Bắc có: Lại Văn Sâm, Diễm Quỳnh, Long Vũ, Thảo Vân, Anh Tuấn...

Hiện nay, các chương trình còn mời những diễn viên điện ảnh, ca sỹ tham gia:

Chương trình “Bạn của nhà nông” có Quyên Linh

“Tam sao thất bản” có Lý Hùng

“Văn nghệ chủ nhật” có Nguyệt Ánh

“Ở nhà ngày chủ nhật” có Quang Thắng

Rõ ràng, chương trình càng quan trọng bao nhiêu thì vai trò của Xướng Ngôn Viên lại càng cần thiết bấy nhiêu. Vậy, chúng ta hãy cùng nhau tìm hiểu về vai trò, nhiệm vụ, tiêu chuẩn, phong cách và các trang bị **cần thiết cho một Xướng Ngôn Viên**.

Bài khóa này được biên soạn dựa theo tài liệu đào tạo của trường Văn Hóa Nghệ Thuật, cùng với những kinh nghiệm thực tế của các Huynh Trưởng và Linh Hoạt Viên có được từ các dịp sinh hoạt với giới trẻ, thiếu nhi Giáo Lý và cộng đoàn giáo dân các xứ đạo hoặc cấp Giáo Phận.

II - VAI TRÒ CỦA MỘT XƯỚNG NGÔN VIÊN:

1. LÀ NGƯỜI GIỚI THIỆU CHƯƠNG TRÌNH:

Xướng Ngôn Viên có trong tay toàn bộ chương trình các phần, các tiết mục theo thứ tự diễn tiến từ lúc khai mạc cho đến khi bế mạc, từ đó sẽ giữ vai trò xuất hiện để giới thiệu từng tiết mục cho khán thính giả hoặc quần chúng tham dự.

2. LÀ NGƯỜI DẪN DẮT CHƯƠNG TRÌNH:

Xướng Ngôn Viên chịu trách nhiệm có tính quyết định về hiệu quả toàn bộ chương trình, làm cho chủ đề đưa ra được mọi người có thể nhận thấy luôn ẩn chứa đậm nét xuyên suốt qua các phần, các tiết mục của chương trình.

3. LÀ NGƯỜI ĐIỀU KHIỂN CHƯƠNG TRÌNH:

Xướng Ngôn Viên có khả năng gây bầu khí cho toàn bộ chương trình bằng cách tạo ra các đột biến cao trào phấn khởi hay lắng đọng sâu xa nhằm thu hút, lôi cuốn mọi người theo một tiết tấu có tính toán trước một cách khéo léo và chu đáo.

4. LÀ DIỄN VIÊN ĐẶC BIỆT CỦA CHƯƠNG TRÌNH:

Nếu các diễn viên khác chỉ ra biểu diễn một lần thì mọi người lại có thể gặp Xướng Ngôn Viên rất nhiều lần từ đầu đến cuối chương trình, do vậy, cần có những nét mới, duyên dáng, hấp dẫn, lôi cuốn và gây được cảm xúc mới. (Nữ có thể thay đổi trang phục hay kiểu tóc... Nam có thể thay đổi Cà-vạt)

Tiết mục của Xướng Ngôn Viên tuy ngắn ngủi thoáng qua, không quá 1, 2 phút nhưng lại có thể làm nổi bật hơn những tiết mục khác vừa diễn xong hoặc sắp diễn trong chương trình.

Nghệ thuật của Xướng Ngôn Viên là nghệ thuật của ngôn ngữ và cử điệu, (Ngày nay, các XNV thường dùng *Micro không dây được gắn sẵn, như thế sẽ giúp chủ động và tự nhiên hơn*).

Nếu bản thân XNV có thêm được các kỹ năng ca, múa, kịch, kịch câm thì càng dễ thành công.

III. NHIỆM VỤ CỦA MỘT XƯỚNG NGÔN VIÊN:

1. LÀM RÕ Ý NGHĨA TỪNG TIẾT MỤC:

Mỗi tiết mục là một thành phần, một diễn ý của chủ đề chung của toàn bộ chương trình. Do vậy, Xướng Ngôn Viên cần chuẩn bị trước phần thuyết minh cho tiết mục đó sao cho ý nghĩa được khơi gợi lên gần bó sâu xa nhưng tự nhiên với yêu cầu hàm chứa của chủ đề.

2. ĐỊNH HƯỚNG CẢM XÚC, THẨM MỸ CỦA KHÁN GIẢ:

Xướng Ngôn Viên đóng góp phần khá lớn vào việc giúp khán thính giả nhận ra cái đúng, cái hay, cái đẹp, thậm chí có thể điều chỉnh được cả những thành kiến không tốt của dư luận quần chúng đối với thể loại nghệ thuật, đối với tác phẩm, tác giả, và có khi cả đối với diễn viên sắp biểu diễn.

3. GIỚI THIỆU THÔNG TIN:

q Xướng Ngôn Viên cần diễn tả được mục đích, sự kiện, lý do hình thành chương trình: bác ái từ thiện, giao lưu văn hóa, mừng Đại Lễ Vượt Qua, Giáng Sinh, tiệc cưới, mừng tân chức Linh Mục, bế giảng niên khóa Giáo Lý, Đêm Lửa Trại...

q Xướng Ngôn Viên trình bày vấn đề về tác phẩm: thể loại nghệ thuật, hoàn cảnh ra đời, thời điểm, ý nghĩa lúc ra đời và hiện tại, được yêu thích thế nào, có tác dụng ra sao, đã đạt được giải thưởng gì...

q Xướng Ngôn Viên lược tóm đôi nét về tác giả: cuộc đời và quá trình sáng tác, khuynh hướng nghệ thuật, cảm xúc khi viết tác phẩm...

q Xướng Ngôn Viên giới thiệu về diễn viên hay Nhóm diễn viên đang hoặc sắp ra sân khấu: cuộc đời và quá trình hoạt động nghệ thuật, hiện đang được dư luận đánh giá thế nào. Cần chú ý đến mối liên hệ giữa diễn viên – tác giả – tác phẩm và quần chúng.

q Xướng Ngôn Viên làm thư giãn bầu khí: kể một mẫu truyện vui, phỏng vấn bỏ túi bằng những câu hỏi liên quan đến chủ đề, đến tiết mục vừa diễn hoặc sắp diễn với diễn viên, tác giả, đạo diễn, và với khán thính giả...

q Xướng Ngôn Viên phải có khả năng biến báo, ứng xử duyên dáng, dí dỏm để có thể xử lý các tình huống đột xuất, bất ưng xảy ra trên sân khấu như mất điện, mất âm thanh, diễn viên vấp chân hoặc chậm ra sân khấu...

IV. TIÊU CHUẨN VÀ NĂNG LỰC CỦA XUƯỚNG NGÔN VIÊN:

· Xướng Ngôn Viên cần có nhân dáng đẹp, duyên dáng, ăn mặc lịch sự, đôi khi chính nhờ vào chiều cao hay thấp, vóc người mập hay gầy mà tạo thêm nét đặc thù lôi cuốn.

· Xướng Ngôn Viên cần nhất là có giọng nói dễ nghe, truyền cảm, bắt micro, rõ, chuẩn, không bị đót hay ngọng, không nói pha nhiều giọng địa phương...

“Người thanh tiếng nói cũng thanh

Chuông kêu sẽ đánh bên thành cũng kêu” (Ca dao)

“Chim khôn nghe tiếng rành rang

Người khôn nghe tiếng dịu dàng dễ nghe”

· Xướng Ngôn Viên cần biết sử dụng ngôn ngữ, ít nhất là không dùng từ sai nghĩa, hàm hồ lệch ý, thừa hay thiếu từ, phát âm chuẩn về Việt ngữ và ngoại ngữ, biết cách ngắt chữ, ngắt câu chính xác...

Vd1: Chúa Giêsu đi từ làng này đến làng nọ...

Vd2: Lúa nếp là lúa nếp làng...

Vd3: Mồ hôi chảy chân chề trên trán

Vd4: Con rùa rục rịch bờ ruộng/ Rờ râu râu rụng, rờ rón rón rung rinh

Xướng Ngôn Viên cần nhạy cảm với tâm lý chung và yêu cầu của khán giả, vốn dĩ là đối tượng chính của chương trình: muốn giải trí, thưởng thức, giao lưu, đón nhận một cảm xúc nào đó liên quan đến chủ đề...

- Xướng Ngôn Viên cần có khả năng hiểu và phân tích được tác phẩm: kiến thức tương đối vững, sâu rộng, nắm bắt được các thông tin và dư luận mới nhất liên quan đến tác giả và tác phẩm vừa diễn xong hoặc sắp diễn...

- Xướng Ngôn Viên cần có khả năng thích ứng nhanh, chính xác, thông minh, có óc hài hước, dí dỏm nhưng tế nhị và duyên dáng trong các tình huống đột ngột bất ưng, hóa giải mọi phức tạp thành ra đơn giản, tránh nói cương dài-dài-dại... có thể xúc phạm đến người khác.

- Xướng Ngôn Viên nếu có thêm được một số kỹ năng phụ trợ như: kể chuyện, làm băng reo, hò bằng thơ lục bát, thổi harmonica, ca, múa, đóng kịch dạng tiểu phẩm, giả tiếng, nói lái... để có thể tung hứng với các diễn viên, pha trò, gây bầu khí chung mỗi khi xuất hiện trên sân khấu, nhưng chú ý đừng kéo dài lê thê.

V. PHONG CÁCH VÀ TRANG PHỤC CỦA XUƯỚNG NGÔN VIÊN:

1. CHƯƠNG TRÌNH VĂN NGHỆ:

Vì liên quan nhiều đến nghệ thuật, phong cách và ngôn ngữ của Xướng Ngôn Viên cần gọi lên được những hình tượng nghệ thuật, gây được xúc cảm nơi người thưởng thức, cũng có thể đôi khi pha chút dí dỏm để bầu khí được cởi mở thư giãn. Trang phục nên lịch sự, tự nhiên, tránh không quá điệu hoặc quá nghiêm trọng cứng nhắc, gây ra sự thô thiển, lộ bịch.

2. CHƯƠNG TRÌNH NGHI LỄ:

Trong các dịp cần bầu khí long trọng như: khai giảng, khánh thành, bế mạc, đại hội, ngày truyền thống, cử hành một buổi cầu nguyện (célébration de la prière), tổ chức một đêm Lửa Dặm Đường, phát bằng tốt nghiệp... Xướng Ngôn Viên cần có phong cách trang trọng, nghiêm túc và chính xác, nhưng vẫn mang dáng dấp nghệ thuật cao. Trang phục nên tề chỉnh, gọn gàng.

3. CHƯƠNG TRÌNH GIAO LƯU:

Trong các dịp giao lưu văn hóa, giới thiệu tài năng, tác phẩm, tác giả hoặc một nhân vật đặc biệt, Xướng Ngôn Viên cần có phong cách ngôn ngữ tự nhiên, lịch sự, pha chút dí dỏm và ngẫu hứng, nhưng tối kỵ không được để lộ ra một sự xếp đặt từ trước. Trang phục có thể tùy nghi, trẻ trung nhưng vẫn cần tề chỉnh.

4. CHƯƠNG TRÌNH HỘI THI:

Trong các dịp tổ chức đồ vui Giáo Lý tại giáo xứ, đồ vui để học tại trường học hoặc lên truyền hình như các chương trình Trò Chơi Liên Tỉnh SV 97 (đại học), Bảy Sắc Cầu Vòng (cấp 3), Kính Vạn Hoa (cấp 2), Khu Vườn Cổ Tích (mẫu giáo)... Xướng Ngôn Viên cần có phong cách nghiêm minh, ngôn ngữ chính xác, dứt khoát mà vẫn lịch sự, có thể pha trò trong những trường hợp cần thiết. Trang phục tùy nghi, sao cho hợp với các đối tượng tham dự.

VI. VIẾT THUYẾT MINH:

Trọng tâm của công việc này là cố gắng làm nổi bật chủ đề chương trình mà những người đứng ra tổ chức muốn gửi gắm. Mặt khác, còn tùy vào tính chất chương trình như đã nêu ở phần trên để chọn phong cách nghệ thuật, khẩu ngữ, hành chánh hay khoa học cho thích hợp.

Do vậy, Xướng Ngôn Viên cần soạn sẵn tất bản thuyết minh trên những tờ phiếu nhỏ có đánh số ký hiệu cho từng phần trọng tâm cần có độ nhấn, từng tiết mục theo thứ tự biểu diễn sao cho yêu cầu của chủ đề được thể hiện xuyên suốt toàn bộ chương trình, định hướng cảm xúc và thẩm mỹ của khán giả một cách nhẹ nhàng khéo léo.

Cũng có thể ứng biến ngẫu hứng, giới thiệu thêm một số thông tin hoặc thời sự bên lề mới nhất, kèm theo một vài ý, một vài câu pha trò duyên dáng làm thu giãn bầu khí.

Trong trường hợp Xướng Ngôn Viên là một Linh Hoạt Viên Phụng Vụ hay một Chương Nghi trong một nghi lễ tôn giáo, cần soạn một bản hướng dẫn chi tiết: ý nghĩa chung của buổi lễ, ý nghĩa các bài đọc Lời Chúa, các bài thánh ca, các lời nguyện cộng đoàn và các nghi thức trang trọng đặc biệt khác (như đón đoàn chủ tế, rước kiệu hành hương, xông hương, rảy nước phép, lắc chuông, tắt đèn, thấp nến, đặt tay trao sứ vụ, các tân chức phủ phục, các em học sinh Giáo Lý lên tuyên tín hoặc nhận bí tích...), cần ghi rõ lời mời cộng đoàn tiến lên theo hàng, đứng, ngồi hay quỳ xuống...

VII - KHÔNG NGỪNG TRAU DỒI KIẾN THỨC CHUYÊN MÔN

1 - Tự học hỏi, làm phong phú thêm kiến thức của mình ở càng nhiều lĩnh vực càng tốt

Văn hoá, lịch sử, địa lý, văn học nghệ thuật, xã hội...

2 - Tham gia vào các chương trình, để có cơ hội cọ xát với thực tế.

Ca dao có câu ví von trong tình yêu nam nữ, nhưng cũng có thể áp dụng vào trường hợp của chúng ta.

“Nắng mưa thì giéng nắng đây

Anh hay đi lại, mẹ thầy nắng thương”

“Chửa quen đi lại cho quen

Tuy rằng cửa đóng mà then không cài”

3 – Tự làm mới mình

Học hỏi kinh nghiệm ở những người đi trước, đặc biệt là những người đã và đang thành công trong lĩnh vực này.

Xem các băng ca nhạc, các chương trình truyền hình, tham dự các chương trình văn nghệ...

Lm Giuse Nguyễn Ý Định

